

Захворювання на сказ – смертельне для людей!

Сказ або водобоязнь – це гостре вірусне захворювання, яке характеризується високою агресивністю, ураженням центральної нервової системи і розвитком паралічів. Хворіють на нього люди і всі теплокровні тварини - як свійські, так і дикі.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я сказ входить в першу п'ятірку основних небезпечних зоонозів, що завдають найбільших соціальних і економічних збитків. Щороку від цього небезпечного захворювання в світі гине понад 55 тис. людей і більше 1 млн. тварин. 95% всіх випадків смерті від сказу фіксують в Африці та Азії.

Але останнім часом тенденція до захворювання на сказ збільшилася і в Україні. Якщо раніше сказом хворіли здебільшого лисиці, коти, собаки, то зараз є повідомлення про сказ великої та дрібної рогатої худоби, рисі, борсука, хом'яка та ін. Причиною сплеску захворюваності стала заборона полювання та вимушена міграція тварин через бойові дії в Україні. В умовах введеного воєнного стану збільшується кількість бездомних тварин, які мігрують, внаслідок чого збільшується ймовірність контактів їх між собою та з тваринами дикої фауни, де зазвичай циркулює вірус сказу. Це призвело до 4-5-кратного збільшення чисельності лисиць, які є носіями вірусу сказу.

Останній в Україні випадок смерті людини від цієї хвороби трапився в лютому 2024 року на Харківщині. 59-річний чоловік загинув від сказу внаслідок покусу домашньою невакцинованою кішкою.

Людина може заразитися сказом від інфікованої тварини через покус, подряпину та мікроушкодження шкіри, потрапляння зараженої слини на слизові оболонки. Тяжкість клінічних проявів залежить від багатьох чинників: місця проникнення вірусу в організм, його вірулентності та дози, стану організму людини. Тривалість інкубаційного періоду залежить від локалізації укусу (обличчя, шия, нижні або верхні кінцівки, тулуб) і може складати від 7 днів до 6 місяців (в середньому 30-90 днів).

Спочатку вірус потрапляє у м'яз і через місце прикріплення нерва проникає в нервові волокна, по яких прямує до мозку, де активно розмножується, провокуючи запалення. Потім він потрапляє до слинних залоз і переміщається до ротової порожнини. На цьому етапі хвора людина стає заразною і починають проявлятися симптоми інфекції.

До ранніх симптомів відносять дискомфорт у місці укусу, гарячка, головний біль, відчуття тривоги. Через кілька днів з'являються спазми м'язів, зорові чи звукові галюцинації, розгубленість або агресивна поведінка, утруднене ковтання і дихання, параліч.

Необхідно пам'ятати, що після появи симптомів без вчасно розпочатого лікування сказ стає невиліковним – 100% хворих людей помирають. Тому, у випадку покусу або ослинення твариною, ретельно (щонайменше впродовж 10-15 хвилин) промивайте місце ураження проточною водою із милом, обробіть краї рани чи подряпини антисептиком або спиртовим розчином і накладіть асептичну пов'язку (за можливості) та якнайшвидше зверніться по медичну допомогу для проведення щеплення антирабічною вакциною.

Нагадаємо, єдиним дієвим способом запобігання виникнення сказу є регулярне проведення щеплення домашніх улюбленців - щорічно, починаючи з 4-місячного віку.

Пам'ятайте! Сказ вилікувати не можна, його можна тільки попередити.

**Олександрійське районне управління
Головного управління Держпродспоживслужби
в Кіровоградській області**